

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται να απαντήσετε στα εξής:

α. Ποιο ήταν το αποτέλεσμα των συγκρούσεων μεταξύ των δήμων στα χρόνια του Ιουστινιανού και ποια ήταν η στάση του ίδιου του αυτοκράτορα, δηλαδή της κεντρικής διοίκησης, απέναντί τους; (μονάδες 12)

β. Ποιος φαίνεται να ήταν ο ρόλος των δήμων στην πολιτική και κοινωνική ζωή της Κωνσταντινούπολης στην εποχή του Ιουστινιανού; Να σχολιάσετε κριτικά τις απόψεις που διατυπώνονται στα δύο παραθέματα. (μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ένα άλλο σύμπτωμα ήταν η βία στις πόλεις. [...] Οι δύο μεγαλύτεροι δήμοι, οι Πράσινοι και οι Βένετοι, συγκρούονταν τακτικά και ύστερα επιδίδονταν σε πυρπολήσεις. Ο κατάλογος των ταραχών είναι μακρύς, και μερικές από αυτές κατέληγαν σε τεράστιες καταστροφές, όπως ήταν ο μεγάλος διωγμός στην Αντιόχεια το 507 και η πασίγνωστη στάση του Νίκα στην Κωνσταντινούπολη το 532, που λέγεται ότι άφησε 30.000 νεκρούς και μετέτρεψε το κέντρο της πόλης σε στάχτες. [...] Όπως αποδείχτηκε πρόσφατα, οι Πράσινοι και οι Βένετοι δεν είχαν κάποιους πολιτικούς αντικειμενικούς σκοπούς, ούτε φανερά ταξικά παράπονα ή συγκεκριμένη θρησκευτική ταυτότητα.

Mango, C., *Βυζάντιο: Η αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης*, μτφρ. Δ. Τσουγκαράκης, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1999, σσ. 85-86.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η κεντρική διοίκηση αναγκαστικά υπολόγιζε τους δήμους (Βένετους και Πράσινους) ως παράγοντες της πολιτικής ζωής και ευνοούσε άλλοτε τη μία και άλλοτε την άλλη παράταξη, έτσι που κατά κανόνα η μία από τις δύο υποστήριζε την κυβέρνηση, ενώ η άλλη περνούσε στην αντιπολίτευση. Μερικές φορές οι δύο δήμοι ενώνονταν σε κοινό αγώνα κατά της αυτοκρατορικής κυβερνήσεως, για να υπερασπιστούν την ελευθερία τους εναντίον της αυθαιρεσίας και της απολυταρχίας της διοικήσεως.

Ostrogorsky, G., *Ιστορία του Βυζαντινού κράτους*, μτφρ. Ι. Παναγόπουλος, τ. Α΄, Αθήνα, 1997, σ. 130.